

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering.
Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 13.03.2019
Vår ref: 14/01461-26
Deres ref:

Leiv Erikssons vei 39
Postboks 3021 Lade
N-7441 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST mail@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NOS376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Tildeling av driftskonsesjon for Klodeborg pukkverk i Arendal kommune. Tiltakshaver: Aust- Agder Jernmalmgruber AS

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til søknad om driftskonsesjon datert 13.10.2014 (med senere revisjoner) fra Aust-Agder Jernmalmgruber AS, organisasjonsnummer 910 346 067.

1. Tildeling av driftskonsesjon

Aust-Agder Jernmalmgruber AS organisasjonsnummer 910 346 067, heretter kalt «Tiltakshaver», eller «Tiltakshaveren», gis med dette driftskonsesjon etter mineralloven § 43.

Tiltakshaver gis driftskonsesjon for uttak av fast fjell i uttaket «Klodeborg pukkverk» på deler av eiendommene gnr. 433 bnr. 2, gnr. 436 bnr. 123-124, gnr. 436 bnr. 390 og gnr. 433 bnr. 371 i Arendal kommune. Mineralforekomsten tilhører kategorien grunneiers mineraler.

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 181 dekar og fremgår av vedlagt kart «Konsesjonsområde for Klodeborg pukkverk», se vedlegg 1.

Konsesjonsområdet omfattes av to reguleringsplaner; *Reguleringsplan for Klodeborg pukkverk* (vedtatt 28.01.2016) og *Reguleringsplan for Stoa næringsområde – Skrubbedalsveien* (vedtatt 23.11.2006, med senere revisjoner).

I reguleringsplan for Stoa næringsområde omfattes konsesjonsområdet av området **N1** med arealformålet; «Kombinert bebyggelse og anleggsformål/råstoffutvinning/kontor/lager/industri (1800)» og området **SP1** som har arealformålet «Angitt grønstruktur kombinert med andre angitte hovedformål «Råstoffutvinning/grønstruktur (3900)».

I reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk omfattes konsesjonsområdet av arealet **I3** med arealformål «Industri», samt områdene **S1 og S2** som har arealformålet «steinbrudd og massetak».

DMF gjør oppmerksom på at en driftskonsesjon gitt i medhold av mineralloven ikke erstatter krav om tillatelse, godkjenning, arealplan eller konsesjon etter annen lovgivning. Tiltakshaver er ansvarlig for å innhente andre nødvendige tillatelser.

2. Vilkår for driftskonsesjonen

Konsesjonen gis med følgende vilkår:

2.1. Driftsplan

Driften skal til enhver tid skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF.

Dersom Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra driftsplanen, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

DMF kan kreve ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

2.2. Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver pålegges å stille økonomisk sikkerhet med NOK 2 850 000, som beskrevet i vedtakets punkt 5.11, for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51.

Den økonomiske sikkerheten skal stilles med bankgaranti for et grunnbeløp stort NOK 712 500, og deretter årlige avsetninger til bankkonto som det skal etableres pant i til fordel for DMF slik at Tiltakshaver ikke kan råde over denne på noe vis, begge deler som beskrevet i punkt 5.11.

Innen 2 måneder etter dato for dette konsesjonsvedtak, skal Tiltakshaveren overfor DMF ha:

- (i) Inngått avtale om finansiell sikkerhetsstillelse, vedlegg 3;
- (ii) Fremlagt en påkravsgaranti fra bank som DMF anser tilfredsstillende;
- (iii) Etablert pantet til fordel for DMF, jf. panteloven §§ 4-4 til 4-6.

2.3. Bergteknisk ansvarlig

Ethvert skifte av bergteknisk ansvarlig for uttaket skal meldes skriftlig til DMF uten ugrunnet opphold.

2.4. Øvrige vilkår

Den regulerte formålsgrensen for massetaket skal settes ut og markeres i terrenget, slik at den er lett synlig gjennom hele driftsperioden.

3. Godkjenning av driftsplan

DMF godkjenner driftsplanen for Klodeborg pukkverk i Arendal kommune. Godkjent versjon av driftsplanen er vedlagt dette konsesjonsvedtak (jf. vedlegg 2). Ved neste ajourføring av driftsplanen, ber vi imidlertid om at den blir oppdatert/revidert med henblikk på at eiendommen med gårds- og bruksnummer 436/467 ikke inngår i fastsatt konsesjonsområde, jf. punkt 1 ovenfor (kartgrunnlaget i driftsplanen må endres slik at det blir i overensstemmelse med konsesjonstildelingen/fastsatt konsesjonsområde).

4. Høringsuttalelser og DMF sine kommentarer

Søknaden om driftskonsesjon har vært på høring jf. forvaltningslovens § 17, hos følgende høringsinstanser: Arendal kommune, Aust-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, NVE Region sør, Statens vegvesen region sør, netteier og naboer.

Høringsperioden var fra 13.09.2018 til 12.10.2018.

Det har kommet inn høringsinnspill fra Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, Agder Renovasjon IKS, Aust-Agder fylkeskommune, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, nabo og kunde E Gauslå & Sønner AS og nabo Alf Thorsen. Tiltakshaver har fått oversendt samtlige høringsuttalelser og har gitt tilsvar i brev datert 27.11.2018.

Nedenfor gjengis sammendrag av høringsuttalelsene med kommentarer:

Alf Thorsen

Alf Thorsen opplyser at han har vært nabo til pukkverket i 22 år, og at han har et par ting som han vil ta opp før konsesjon gis. Han har merknader hovedsakelig til støy og arbeidstid. Når det gjelder støy kommenterer han at situasjonen er blitt gradvis verre, der bruk av pigghammer er det verste. Han nevner Sinus sin støyrapport hvor det i tillegg til bruk av pigghammer og støy knyttet til denne, også nevnes en mobil støyskjerm. Han hevder at den mobile støyskjermen aldri har vært i bruk og antakelig ikke har noen effekt (vedlagt bilder av mobil knuser og støyskjerm). Han anfører videre at det mobile knuseverket som skal ha blitt lydisolert da rapporten ble skrevet er angivelig ikke lenger i bruk, eller har ikke vært i bruk på lang tid, og dagens mobile knuser er et vanlig åpent anlegg uten noen form for lydemping.

Når det gjelder arbeidstid kommenterer han at arbeidstiden fra klokken 7 til 16, med anledning til overtidsbruk 50 dager i året frem til klokken 19, har systematisk blitt brutt i alle årene han har bodd der. Han nevner boring fra klokken 6 om morgenen og med pigging og bruk av mobilt knuseverk fram til klokken 22-23 om kvelden. Han viser imidlertid til at dette har blitt bedre de siste 2 årene, etter at fylket er blitt gjort oppmerksom på dette, men at det fortsatt blir lasset grus utenom ordinær driftstid av private entreprenører i området som har adgang 24 timer i døgnet. Videre anfører han at det aldri har blitt foretatt noen form for støymåling, at støyen «måles» på grunnlag av beregninger og ikke fysiske målinger, og at Sinus sin rapport er svært mangelfull på mange områder.

Han oppfordrer til at konsesjon gis for maks 5 år i første omgang og at konsesjonen ikke kan overdras/selges til en eventuell ny eier eller firma. Han håper også at alt av støyvoller og gjerder gjøres ferdig før det gis ny konsesjon. Avslutningsvis nevner han at anlegget i dag ligger helt åpent med et byggefelt som nabo og at det ikke hadde gjort noe om området hadde blitt gjerdet inn av hensyn til folk/unger.

DMF sin kommentar:

Når det gjelder sikring av uttaket, viser vi til at driftsplanen beskriver hvordan uttaket skal sikres. Ifølge den er det oppført permanent gjerde rundt deler av uttaket (herunder mot hoppbakke) og eksisterende sikring vil bli supplert med midlertidig sikring under drift (jf. driftsplanen punkt 2.2 samt kartgrunnlag, se punkt 5.8 nedenfor).

DMF viser også til at Tiltakshaver har ansvaret for at uttaket til enhver tid skal være forsvarlig sikret jf. mineralloven § 49. DMF har tilsyns- og oppfølgingskompetansen for etterlevelse av sikringsplikten jf. mineralloven § 59 bokstav c) jf. kapittel 12.

Når det gjelder støy, viser DMF til at det i reguleringsplan for Klodeborg pukkverk er gitt en rekke bestemmelser med formål å redusere støyen til omgivelsene (bestemmelser om avbøtende tiltak m.m.). Kommunen er planmyndig og har tilsyn- og oppfølgingskompetanse ved brudd på reguleringsbestemmelser.

Støyutslipp er videre regulert gjennom utslippstillatelsen etter forurensningsloven (vedtak datert 30.6.2009). I henhold til dette regelverket settes det krav til støyutredninger m.m. Fylkesmannen er myndighet etter dette regelverket og har tilsyns- og oppfølgingskompetanse.

Ifølge tiltakshaver (jf. tilsvaret i brev datert 27.12.2018) har det blitt utført nye støyberegninger hvor dagens drift med pigging er lagt til grunn, og støyberegningene viser at grenseverdiene i utslippstillatelsen overholdes. Tiltakshaver viser til at ifølge støyrapport utført av Sinus AS (datert 05.10.2018) konkluderes det med at støynivået ikke overskrider grenseverdiene gitt at støydempende tiltak er på plass. Tiltakshaver opplyser videre i sitt tilsvaret (brev datert 27.12.2018) at den mobile støyskjermen ikke lenger er i bruk da det nå benyttes lagerhauger/midlertid voller som skjerming som tiltak for å redusere støy til omgivelsene. Når det gjelder driftstider viser Tiltakshaver til at disse styres av utslippstillatelsen, men informerer om at Fylkesmannen har gitt midlertidig tillatelse til utvidet driftstid ut 2018 (jf. brev av 9.7.2018).

Med bakgrunn i dette anser vi at utslippstillatelsen samt reguleringsbestemmelser ivaretar hensyn til omgivelsene med henblikk på støy, og vi forventer at Tiltakshaver følger dette regelverket i sin drift av uttaket. DMF har imidlertid forståelse for at naboer kan oppleve ulemper ved støy fra massetak (selv om de fastsatte støygrensene overholdes) og viser i den forbindelse til at selv om støyen holdes innen fastsatte grenseverdier plikter Tiltakshaver å redusere støyen så langt det er mulig uten urimelige kostnader (jf. utslippstillatelsen punkt 2.3).

Vi viser for øvrig til vurderingene som er gjort nedenfor under punkt 5.7 *Miljømessige konsekvenser av utvinning* samt at tiltak for å redusere støy fra uttaket (i henhold til det ovennevnte regelverk) nå er beskrevet i driftsplanen punkt 2.4 (Se vedlegg 2).

DMF ser ikke grunn til å tidsbegrense driftskonsesjon, men vi opplyser om at driftskonsesjonen kan revideres etter 10 år. Vi opplyser også om at en driftskonsesjonen ikke kan overdras (se punkt 6 nedenfor).

E Gauslå & Sønner AS:

E Gauslå & Sønner har ingen merknader til søknaden om driftskonsesjon, men uttaler at de er positive til videre drift av pukkverket. De opplyser om at de ikke har utfordringer knyttet til støv eller støy, at salvene blir varslet og nøye fulgt opp og at de ikke merker noe særlig til knusing og knuseverket. Videre nevner de at det er særdeles positivt å ha et pukkverk så sentralt, både når det angår miljø, økonomi og tidsbesparelse. De konkluderer med at de ønsker videre drift av pukkverket.

DMF sin kommentar:

DMF tar høringsinnspillet fra E Gauslå & Sønner AS til etterretning.

Direktoratet for samfunnsikkerhet- og beredskap (DSB):

DSB har ingen merknader til søknaden om driftskonsesjon.

DMF sin kommentar:

DMF tar høringsinnspillet fra DSB til etterretning.

Aust-Agder fylkeskommune:

Aust-Agder fylkeskommune har ingen merknader til søknaden om driftskonsesjon.

DMF sin kommentar:

DMF tar høringsinnspillet fra Aust –Agder fylkeskommune til etterretning.

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder uttaler at det ser ut til at uttaksområdet er i tråd med arealformålene i vedtatte reguleringsplaner, og de opplyser om at Klodeborg pukkverk har utslippstillatelse etter forurensningsloven datert 30.06.2009.

Fylkesmannen opplyser at de i senere tid har mottatt flere henvendelser fra naboer som opplever støyulempere og bemerker i den sammenheng at det er viktig at uttaket planlegges med tanke på å minimalisere støypåvirkningen til omgivelsene. I den forbindelse nevner Fylkesmannen konkrete tiltak, som at det settes igjen skjerming mot omkringliggende bebyggelse, alternativt at det etableres voller som skal sørge for støydemping der det ikke er naturlig skjerming mot omgivelsene. Fylkesmannen påpeker at det må gjennomføres støyutredninger som viser at de planlagte støydempingstiltakene er tilstrekkelige til å tilfredsstille grenseverdiene fastsatt i utslippstillatelsen. Ifølge Fylkesmannen er det et mye brukt turområde (Åsbieskogen) nært pukkverket som bør hensynstas i planleggingen av uttaket med tanke på tiltak for å dempe støy. Fylkesmannen påpeker at det i planen for uttaket i konsesjonsområdet, må legges vekt på å minimalisere støyulempene for omgivelsene.

Fylkesmannen uttaler at de ikke kjenner til at det er dokumentert viktige naturverdier som berøres direkte av pukkverksvirksomheten i det omsøkte området.

DMF sin kommentar:

DMF tar høringsinnspillet til etterretning, og legger til grunn at Tiltakshaver i den daglige drift iverksetter nødvendige tiltak for å redusere støyulempere for naboer og omgivelser i henhold til utslippstillatelsen og reguleringsbestemmelser.

Tiltakshaver har i sitt tilsvar opplyst om at de arbeider kontinuerlig med støyutslipp fra pukkverket, og viser til at de senest 18.10.2018 fikk ny støyvurdering på plass. Videre vises det til at reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk stiller krav om det skal bygges støyvoller i sør, sørøst og øst for uttaket og disse støyvollene er ferdig/eller tilnærmet ferdige samt at det skal bygges midlertidig voll før boring kan gjennomføres på toppen nordøst for hoppbakken.

DMF viser til at etter høringsrunden har driftsplanen blitt revidert, og det er nå gitt en beskrivelse i driftsplanens punkt 2.4 for hvilke tiltak Tiltakshaver skal gjøre for å begrense støy, støv og avrenning til omgivelsene ved drift av uttaket (se vedlagt driftsplan).

Agder Renovasjon IKS (AR)

Agder Renovasjon IKS (AR) opplyser at de har ansvaret for oppfølging av det nedlagte Skubbedalen avfallsdeponi som grenser til det omsøkte konsesjonsområdet i sør. Deponiet er av forurensningsmyndighetene underlagt streng miljøoppfølging, og AR opplyser at per i dag er det ingen indikasjoner på ukontrollert forurensningsspredning og sigevannet fra deponiet ledes til kommunalt renseanlegg. AR viser til at en vurdering angående tilstøtende avfallsdeponi ikke er nevnt i søknadsgrunnlaget/vedlegg (området står kun med tekst deponi på enkelte av kartvedleggene) og de etterlyser en grundig risikovurdering av om den omsøkte utvidelsen kan føre til negative miljømessige konsekvenser for det nedlagte deponiet.

AR viser til at det i lang tid har vært dokumentert at aktiviteter oppstrøms det nedlagte deponiet tidvis fører til forhøyede nivåer av blant annet tungmetaller og nærings salter i bekkelukkingen nedstrøms deponiet. I tillegg nevnes det at det tidvis er massiv partikkeltransport i bekkelukkingen som følge av aktiviteter oppstrøms deponiet. AR påpeker i sin uttalelse at den omsøkte utvidelsen ikke må føre til at det kan still es spørsmålstegn ved om det er innlekking av forurenset sigevann fra det nedlagte deponiet som fører til økte nivåer av ulike forbindelser i bekkelukkingen nedstrøms deponiet. I forbindelse med dette foreslår de tiltak i form av representative prøvetakingspunkt i bekkelukkingen, både oppstrøms og nedstrøms deponiet.

AR opplyser om at aktiviteter oppstrøms deponiet tidvis fører til massiv transport av sand og grus som avleires og sedimenterer i bunn av deponiet. AR påpeker at den omsøkte utvidelsen ikke må føre til ytterligere transport av sand og grus som sedimenterer i bekkelukkingen. AR foreslår i den forbindelse tiltak som hyppig videoinspeksjon og eventuell spyling av bekkelukkingen, samt at det i tillegg må vurderes avskjærende grøfter og sedimentasjonsbasseng oppstrøms.

AR frykter at aktivitetene knyttet til den omsøkte utvidelsen kan føre til rystelser og setninger i de deponerte massene, hvilket igjen kan føre til at sigevannsopsamlingen og/eller bekkelukkingen kan skades. AR ønsker derfor at det gjennomføres tilstandskontroll av alle installasjoner i og på det nedlagte deponiet forut økt aktivitet. I tillegg påpeker AR at det kan være fortsatt dannelse av metangass i de deponerte massene, og det må vurderes om dette kan utgjøre en risiko i forbindelse med sprenging i nærheten.

AR anfører at sprengningsaktivitetene knyttet til omsøkt utvidelse kan føre til sprekkesoner i den underliggende berggrunnen, som igjen kan føre til spredning av forurensning til grunnvann eller overflatevann i nærheten, eventuelt at nye sprekkesoner vil øke tilstrømming av grunnvann inn i deponiet. AR etterlyser en hydrogeologisk vurdering knyttet til dette.

Videre viser AR til at målet er å få «friskmeldt» deponiet i nær framtid og avslutte den kostnadsdrivende miljøoppfølgingen, men de frykter at økt aktivitet fra uttaket vil forverre miljøtilstanden i deponiet. Avslutningsvis hevder AR at en grundig risikovurdering kan medføre at deponiet i sin helhet må graves opp og flyttes til et godkjent deponi, noe som vil gi en økonomisk belastning AR hevder de ikke kan påta seg. AR legger til grunn at det i dag er god kontroll på sigevannsdannelse og mulig forurensningsspredning til omkringliggende resipienter og at omsøkt utvidelse ikke må forverre situasjonen.

DMF sin kommentar:

Deponiområdet omfattes av reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk og området er der regulert til hensynsone - *faresone forurenset grunn* (H390_1) og oppføring av bygg, graving eller tiltak i grunnen er ikke tillatt i dette området jf. reguleringsbestemmelse § 6.02. Konesjonsområdet overlapper ikke denne hensynssonen. Klodeborg pukkverk planlegger ikke økt aktivitet sammenliknet med i dag, men gjeldende reguleringsplan med tilhørende driftsplan tilrettelegger for aktivitet over flere år.

Når det gjelder sikkerheten ved bergsprengningsarbeid er dette regulert av forskrift om sivil håndtering av eksplosjonsfarlige stoffer (eksplosivforskriften). Etter eksplosivforskriftens bestemmelser er Tiltakshaver pålagt ved bergsprengning å verne mot skade på omgivelsene. Faremomentene skal vurderes ved planlegging av sprengningsarbeider, og etter forskriftens § 89 skal det tas hensyn til og treffes tiltak for å hindre skade på omgivelsene og miljøpåvirkning av sprengningsarbeider. Krav til informasjon og varsling av naboer følger av eksplosivforskriften § 90. Det er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) som har forvaltningsansvaret for Brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter. DSB har i sitt høringssvar ingen merknader til søknaden.

Tiltakshaver opplyser i sitt tilsvarende (brev datert 27.11.2018) at de har rutiner for planlegging og gjennomføring av boring og sprengning. De påpeker at sprengning i sør vil kreve nøye planlegging og gjennomføring, og hensynet til deponiet må vurderes særskilt. De opplyser også om at det aktuelt med rystelsesmålinger knyttet til deponiet når det skal tas ut masser sør i uttaksområdet. De viser videre til at det ikke skal tas ut masser innenfor område S2 i reguleringsplanen, og det vil stå igjen en buffersone av fast fjell mellom deponiet og uttaket. Det vises også til at det er etablert voll mellom deponiet og uttaksområdet i sørlig del av område S2 og videre i område L8.

DMF legger til grunn at Tiltakshaver følger driftsplanen, bestemmelsene i eksplosivforskriften og utviser nødvendig varsomhet for å unngå skade på omgivelsene jf. mineralloven § 48. Med bakgrunn i skadepotensialet som anføres av AR, forventer vi at Tiltakshaver har en nær dialog med AR ved utarbeidelse av sprengningsplaner og valg av hensiktsmessige tiltak m.m. for å unngå skader på deponiet og øvrige omgivelser.

Når det gjelder avrenning fra uttaket, viser DMF til at dette var et av temaene som ble utredet i konsekvensutredningen (datert 5.6.2013, hvor det blant annet ble utarbeidet plan for overvannshåndtering) for reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk, og at det i reguleringsplanen er gitt bestemmelser om avbøtende tiltak for å unngå avrenning fra uttaket til omgivelsene. I utslippstillatelsen etter forurensningsloven for Klodeborg pukkverk er avrenning nærmere regulert med bl. a. fastsatte utslippsgrenser, krav om avbøtende tiltak og utarbeidelse av målingsprogram m.m. I driftsplanen punkt 2.4 har Tiltakshaver nå beskrevet hvilket tiltak de har utført og planlegger å utføre for å unngå/reducere avrenning til omgivelsene i henhold til gjeldende regelverk.

Tiltakshaver har også i sitt tilsvarende (brev datert 27.11.2018) redegjort for avrenning fra uttaket. De opplyser om at partikkeltransport i bekkelukningsledningen er knyttet til avrenning av overflatevann fra de asfalterte områdene ved kontorbygg, siloene og asfaltverket, og at overflatevann fra selve uttaksområdet (område S1) ledes gjennom sedimentasjonsbasseng i uttaket og kobles på bekkelukningsledningen gjennom et

borehull. Tiltakshaver opplyser videre om at det på sikt planlegges etablering av nytt overvannssystem inkl. sedimentasjonsbasseng i forbindelse med uttak av masser. I dette systemet skal overflatevann ledes sørover i uttaksområdet og videre over til sedimentasjonsbassenget nedenfor deponiet via et nytt borehull. Overflatevann fra de asfalterte områdene ved kontorbygg, siloene, asfaltverket mm. skal også bli ledet inn på et nytt borehull, og videre over i borehullet som går til sedimentasjonsbassenget i bunnen av deponiet. Tiltakshaver anfører at belastningen på bekkelukningsledningen vil reduseres og viser også til at Klodeborg pukkverk har fått på plass nye rutiner for å sikre opprensning av sedimentasjonsbasseng nedstrøms deponiet slik at overvann ikke stuves opp, samt at det tas ukentlige prøver av turbiditet. Ifølge Tiltakshaver vil også tett avskjæringsgrøft langs deponiets østside hindre innlekking av overvann i deponiet, og at de opplyser om at det er lagt inn tette masser i bunnen av støyvoll i område S2 og L8 jf. krav fra Agder Renovasjon AS i forbindelse søknad om tillatelse til etablering av støyvoll.

DMF legger derfor til grunn at avrenningsproblematikken i uttaket er ivarettatt av annet regelverk, og at tiltakshaver har redegjort for tiltak for å oppfylle kravene etter dette regelverket (jf. punkt 2.4 i driftsplanen). DMF anser det derfor ikke som nødvendige å knytte særskilte vilkår til dette i driftskonsesjonen.

For øvrig viser vi til våre vurderinger under punkt 5.7 og 5.8.

5. DMF sin vurdering av søknad om driftskonsesjon

Minerallovens formål er å fremme og sikre samfunnsmessig forsvarlig forvaltning og bruk av mineralressursene i samsvar med prinsippet om en bærekraftig utvikling.

I henhold til mineralloven § 43 krever samlet uttak av mineralforekomster på mer enn 10 000 m³ masse og ethvert uttak av naturstein, driftskonsesjon fra DMF. Driftskonsesjon kan bare gis til den som har utvinningsrett.

En konsesjonssøknad skal underlegges en skjønnsmessig prøving før det avgjøres om driftskonsesjon skal gis. Ved vurderingen av hvorvidt driftskonsesjon skal gis skal det legges vekt på om søker er «skikket» til å utvinne forekomsten. Dette innebærer at det skal legges vekt på om prosjektet fremstår som gjennomførbart økonomisk, om det legges opp til bergfaglig forsvarlig drift og om søker har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten. Ved vurderingen av om det skal gis driftskonsesjon skal det også legges vekt på hensynene angitt i mineralloven § 2.

DMF kan fastsette vilkår for en driftskonsesjon. Vurderingstemaet ved avgjørelsen av hvilke vilkår som skal stilles, vil i stor grad falle sammen med de hensyn som er relevante ved vurderingen av om konsesjon skal gis.

DMF har foretatt følgende vurdering av konsesjonssøknaden:

5.1 Utvinningsrett

Mineralforekomsten som skal utvinnes tilhører kategorien grunneiers mineraler. Konsesjonsområdet omfattes av følgende eiendommer i Arendal kommune; gårds- og bruksnummer 433/2, 433/371 og 436/123-124 og 436/390. Mineralforekomsten som skal utvinnes tilhører kategorien grunneiers mineraler.

Tiltakshaver er selv grunneier for eiendommen gbnr. 436/390. Tiltakshaver er i henhold til grunnboken hjemmelshaver til eiendommen. DMFs vurderer at Tiltakshaver har utvinningsrett til forekomsten for denne eiendommen.

Tiltakshaver er ikke grunneier til øvrige eiendommer som inngår i konsesjonsområdet, og det kreves derfor avtale med grunneier om utvinningsrett til forekomsten. Som dokumentasjon på utvinningsrett har Tiltakshaver i søknadsprosessen fremlagt avtaler/erklæringer med de respektive grunneierne for gbnr. 433/2 (avtale/erklæring fra Arendal kommune datert 13.2.2007 om utvinningsrett for deler av eiendommen og fornyelse av avtale/erklæring om utvinningsrett datert 18.7.2018), gbnr. 433/371 (avtale datert 13.2.2017) og 436/123-124 (erklæring fra grunneier datert 17/9 -2014).

Avtalene/erklæringene gir Tiltakshaver utvinningsrett til forekomsten i avtaleperioden på de nevnte eiendommene. DMFs vurdering er at Tiltakshaver har dokumentert utvinningsrett til forekomsten også for disse eiendommene som inngår i konsesjonsområdet.

5.2 Tiltakets arealmessige status

Konsesjonsområdet har et areal på ca. 181 dekar og fremgår av kart i vedlegg 1. Konsesjonsområdet omfattes av to reguleringsplaner; *Reguleringsplan for Klodeborg pukkverk* (vedtatt 28.01.2016) og *Reguleringsplan for Stoa næringsområde – Skrubbedalsveien* (vedtatt 23.11.2006, med senere revisjoner).

I reguleringsplanen for Stoa omfattes konsesjonsområdet av **N1** med arealformålet; «*Kombinert bebyggelse og anleggsformål/råstoffutvinning/kontor/lager/industri (1800)*» og **SP1** som har arealformålet «*Angitt grønnstruktur kombinert med andre angitte hovedformål «Råstoffutvinning/grønnstruktur (3900)*». Ifølge rekkefølgebestemmelse (§6) skal grunnarbeidene i området N1 drives sammenhengende, og området SP1 skal ferdigstilles samtidig med at massene i N1 er fjernet.

I reguleringsplan for Klodeborg pukkverk omfattes konsesjonsområdet av **I3** med arealformål «*Industri, og områdene S1 og S2* med arealformålet «*steinbrudd og massetak*». Ifølge reguleringsbestemmelse § 3.01 kan det innenfor området S1 foretas uttak, knusing og lagring av stein, samt føres opp bygninger og andre konstruksjoner som er nødvendig for driften. Innenfor området S2 kan det foretas knusing, transport og lagring av stein, samt føres opp bygninger og andre konstruksjoner som er nødvendige for driften (jf. § 3.01). Det er i reguleringsplanen fastsatt en rekke bestemmelser (jf. § 3) med formål å redusere avrenning, støy-, støvutslipp fra driften i masseuttaket herunder rekkefølgebestemmelser om for etablering avbøtende tiltak og istandsetting.

Deler av området S1 og S2 er omfattet av hensynsone «*Faresone – høyspent (H370_1*, hvor det ikke er tillatt å etablere midlertidige eller permanente bygg eller konstruksjoner) og området S2 grenser i sydøst mot området med hensynsnoen – annen fare – forurenset grunn (H390_1). Ifølge reguleringsbestemmelse § 6.02 er oppføring av bygg, graving eller tiltak i grunnen ikke tillatt i dette området.

Steinbruddsområdet (S1 og S2) er i all hovedsak omkranset av område som er regulert til LNF (med særlige landskapshensyn L1–L8). I sydvestlig del av reguleringsplanen er et område regulert til «*skianlegg*» (SA1), og i sydlig del har et

område arealformål «Annen særskilt angitt bebyggelse og anlegg – renseanlegg/sedimentasjonsbasseng (o_RS1, RS»2).

5.3 Prosjektets økonomi

DMF har vurdert årsregnskap med styrets årsberetning og noter for siste 2 år. Ut ifra de gitte opplysningene vurderer DMF at bedriften er økonomisk skikket.

5.4 Driftsplan

For å ivareta kravet om bergfaglig forsvarlig drift, finner DMF grunn til å innta som vilkår i konsesjonen at driften til enhver tid skal skje i samsvar med driftsplan godkjent av DMF. Driftsplanen skal være et styringsverktøy for Tiltakshaver i gjennomføringen av uttaket, og et referansedokument ved DMF sitt tilsyn.

Tiltakshaver har i forbindelse med søknaden fremlagt forslag til driftsplan for uttaket. Forslaget til driftsplan omfatter hele driftsperioden og avslutningen av steinbruddet. Beskrivelsen og kart- og snitt-tegninger presenterer den planlagte brytningen av forekomsten innenfor det omsøkte arealet på 181 dekar. Det totale volum fast fjell som skal tas ut er estimert til 2 800 000 m³. Årlig uttak vil variere med markedet, men planlagt uttak pr. år er 100 000 faste m³. Det legges opp til drift i 2 etapper. Utdrevne områder som ikke er nødvendig i den videre drift, istandsettes fortløpende. Videre presenteres plan for sikring og for avslutning. Uttaksområdet skal tilbakeføres i samsvar med gjeldende reguleringsbestemmelser for henholdsvis Stoa Næringsområde – Skrubbedalsveien og Klodeborg pukkverk.

DMF sin vurdering er at vedlagte versjon av driftsplan for Klodeborg pukkverk i Arendal kommune kan godkjennes. Planen anses å tilfredsstillende krav DMF stiller til driftsplaner og etter DMF sin vurdering legger planen opp til bergfaglig forsvarlig drift.

Dersom det under driften oppstår nye situasjoner eller andre endringer i forutsetningene for driften, eksempelvis geologiske og kvalitetsmessige variasjoner, bør det imidlertid på vilkår kunne gis åpning for å gjøre endringer og tilpasninger i forhold til planen. I tilfeller hvor Tiltakshaver ønsker å gjøre vesentlige avvik fra den til enhver tid gjeldende driftsplan, skal dette på forhånd godkjennes av DMF.

Underveis i driften vil DMF kunne ha behov for oppdaterte kart og snitt som dokumenterer dagens situasjon i uttaksområdet og status i forhold til godkjent driftsplan. Det inntas derfor som vilkår i konsesjonen at DMF kan kreve at Tiltakshaver foretar ny oppmåling og at ajourførte kart og profiler sendes inn når DMF finner det nødvendig.

5.5 Bergfaglig forsvarlig drift

Kravet om at driften skal skje på en bergfaglig forsvarlig måte innebærer at aktiviteten må skje i samsvar med tilfredsstillende faglige standarder for denne type virksomhet.

DMF vurderer at den foreslåtte driftsmåte er for uttaket bergfaglig forsvarlig. Ved vurderingen har DMF lagt vekt på driftsplanen for uttaket.

5.6 Søkers kompetanse for drift av forekomsten

Ved vurderingen av om søker har tilstrekkelig kompetanse, er det den totale kompetansen som søker har tilgang til, som skal vurderes i forhold til kravet til skikkethet.

I henhold til forskrift til mineralloven § 3-1 skal alle uttak av mineralske ressurser ha en bergteknisk ansvarlig.

Tiltakshaver har i søknaden oppgitt Vegard Løwø som bergteknisk ansvarlig for uttaket. Vedkommende er registrert hos DMF som bergteknisk ansvarlig for uttaket og oppfyller kvalifikasjonskrav i forskrift til mineralloven § 3 -3 (jf. saksnummer 18/02869).

For øvrig har tiltakshaver i sin søknad lagt ved organisasjonskart og CV'er som viser at søker har tilgang til teknisk og bergteknisk kompetanse for driften av uttaket.

Med bakgrunn i dette vurderer DMF at Tiltakshaver har tilstrekkelig kompetanse for drift av forekomsten.

5.7 Miljømessige konsekvenser av utvinning

Ved vurderingen av om driftskonsesjon skal gis, skal hensynet til miljøet vektlegges. Det foreligger godkjente reguleringsplaner for konsesjonsområdet (området omfattes av 2 reguleringsplaner, se punkt 5.2 ovenfor). I forbindelse med planprosessen for reguleringsplan for Klodeborg pukkverk er det gjennomført en konsekvensutredning hvor miljøverdier i området er beskrevet og uttakets konsekvenser for miljø er utredet.

Vurdering etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 7 pålegger alle myndighetsinstanser som fatter beslutninger som har virkninger for naturen å vurdere planlagte tiltak opp mot prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 -12. I DMF sin behandling av konsesjonssøknaden er reguleringsplanen, høringsuttalelser, samt egne søk i naturbase og Artskart (gjennomført den 4.6.2018) lagt til grunn for vurderingene etter naturmangfoldloven. Vi viser til at Fylkesmannen uttaler i sitt høringsbrev at de ikke kjenner til at det er dokumentert viktige naturverdier som berøres direkte av pukkverksvirksomheten i det omsøkte området.

I vurderingsgrunnlaget er det ikke kommet frem opplysninger som tyder på at uttaket vil komme i konflikt med naturverdier i området. DMF anser at kunnskapskravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. I og med at naturmangfold i liten grad berøres av uttaket og det ikke kan påvises effekter av tiltaket på truet, nær truet eller verdifull natur, legger DMF til grunn at det ikke er nødvendig å foreta ytterligere vurderinger etter miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9 -12.

Forurensing: Støy, støv og avrenning (utslipp til vann)

I reguleringsplan for Klodeborg pukkverk er det vedtatt en rekke bestemmelser om avbøtende tiltak for å redusere ulempene for miljøet ved drift av masseuttaket. I reguleringsplanen for Stoa næringsareal fastslår bestemmelse § 5.1 at det ikke tillates etablering av støykrevende-, forurensende og/eller brann- og eksplosjonsfarlig industri, som vil være til vesentlig ulempe for omkringliggende områder, og bestemmelse § 2.3 fastslår at støyende virksomhet innenfor næringsområdet bare kan foregå i tidsrommet 06.00 til 18.00 på hverdager og fra 06.00 til 12.00 på lørdager.

For Klodeborg pukkverk er det gitt utslippstillatelse etter forurensningsloven (datert 30.6.09) og denne regulerer driftstider, grenseverdier for støv, støy og avrenning samt krav om avbøtende tiltak samt måling og beregning av utslippene.

Med bakgrunn i høringsuttalelser (gjengitt i punkt 4 ovenfor), ble driftsplanen revidert slik at avbøtende tiltak vedrørende miljø nå er omtalt i eget punkt i driftsplanen (se punkt 2. 4 *Hensynet til naturen og omgivelsene*).

Når det gjelder **avrenning** fra uttaket, påpekes det i konsekvensutredningen (2013) for Klodeborg pukkverk at utvidelsen av massetaket vil føre til økt avrenning av området ved at nedbørsfeltet utvides, men at dersom foreslåtte avbøtende tiltak gjennomføres forventes det imidlertid ikke at utvidelsen vil forverre forholdene i Skarvedalsbekken (nedstrøms området). Det ble i forbindelse med utredningen utarbeidet egne planer for overvannshåndtering, og det ble foreslått en rekke avbøtende tiltak for å hindre/reducere partikkelavrenning. Med bakgrunn i dette, er det i reguleringsplanen for Klodeborg gitt flere bestemmelser om avbøtende tiltak for å begrense avrenningen fra uttaket (bl. annet § 3.06 som setter krav om at det innenfor områdene S1 – S3 skal etableres sedimentasjonsbasseng med tilstrekkelig kapasitet med hensyn til renseseffekt og fordrøyning).

Videre fastsetter utslippstillatelsen etter forurensningsloven (punkt 3 i tillatelsen) grenseverdier for utslipp til vann, krav om utslippsreducerende tiltak (herunder tiltaksplan som viser hvordan spredningsbegrensede tiltak skal gjennomføres) og krav om målinger og beregning av utslipp (punkt 8 i tillatelsen).

Det er også beskrevet i driftsplanen punkt 2.4 tiltak for å redusere avrenning i henhold til ovennevnte regelverk (for nærmere detaljer, se vedlagt driftsplan).

Når det gjelder **støy og støvutslipp** til omgivelsene, er det i reguleringsplan for Klodeborg en rekke bestemmelser med formål å redusere disse utslippene (særlig med hensyn til nærliggende boliger i Grubeveien). Dette var også temaer i konsekvensutredningen, og det påpekes der at støysonekartene for framtidige situasjoner viser at støynivået omkring pukkverket vil reduseres i takt med at det skal drives dypere ned, og at grovknuser (som gir mest støy til omgivelsene ifølge kartleggingen) og annet utstyr skal på sikt flyttes og plasseres langt lavere i terrenget. Ifølge reguleringsbestemmelsene (§§3.07 og 3.08) skal det etableres vuller for skjerming av steinbruddet/driftsområdet (blant annet mot bebyggelsen i sør), og etter reguleringsbestemmelse § 3.9 skal stasjonære virksomheter anlegges slik at terrenget og bruddkanten samt vegetasjonen i størst mulig grad vil skjerme aktivitetene i bruddet og hindre direkte innsyn. Ifølge bestemmelse § 3.03 skal pigghammer i bruk plasseres lavere enn omkringliggende terreng og i en posisjon hvor den er godt skjermet i forhold til omkringliggende boliger. Videre er det lagt til grunn at områdene L1 – L8 i reguleringsplanen skal fungere som buffersone mot uttaksområdet.

Utslippstillatelsen etter forurensningsloven setter også krav om tiltak for å redusere støy og støvutslipp (til luft), samt fastsetter grenseverdier og krav om måling og beregning av støy- og støvutslipp. Tiltakshaver opplyser at det er utarbeidet en egen driftsplan for støy (datert 14.08.18_rev 16.10.18), jf. krav fra fylkesmannen i forbindelse med oppfølging av krav i utslippstillatelsen. I driftsplanen for uttaket er det også gitt beskrivelse av tiltak for å redusere støy og støvutslipp til omgivelsene i henhold til det ovennevnte regelverk (herunder etablering av støyvuller mot omkringliggende bebyggelse m.m.). Det påpekes også viktigheten med rask etablering av vegetasjon i området med avsluttet uttak (fortløpende istandsetting) og at det er tett vegetasjon i buffersonen mot boligene. For nærmere beskrivelse av tiltakene viser vi til 2.4 i vedlagt driftsplan.

Med bakgrunn i det ovennevnte, legger DMF til grunn at krav som følger av bestemmelser i gjeldende reguleringsplan og utslippstillatelse ivaretar omgivelsene med tanke på avrenning, støy og støvutslipp. Vi forventer at Tiltakshaver gjør de nødvendige tiltak for oppfylle disse kravene, og vi viser i den sammenheng til punkt 2.3 i utslippstillatelsen. Den fastslår at all forurensning fra bedriften herunder utslipp til luft og vann samt støy og avfall, er isolert sett uønsket, og selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Det følger også av mineralloven § 48 at arbeidene som omfattes av loven skal utføres med varsomhet slik at skadene ikke blir større enn nødvendig, og slik at arbeidene ikke fører til unødvendig forurensning eller unødvendig skade på miljøet.

Tiltakets konsekvenser for kulturminner

Kulturminner er behandlet som eget tema i konsekvensutredningen for regulering for Klodeborg pukkverk. DMF viser til at det er innarbeidet hensynssoner for kulturminner i reguleringsplanen og at et avbøtende tiltak for å redusere den negative effekten av masseuttaket er bevaring av vegetasjon som skjermes kulturmiljø/kulturminner mot steinbruddet (jf. arealformål som grenser mot massetaket). I forbindelse med reguleringsplanarbeidet med Stoa næringsområde ble forholdet til kulturminner avklart for dette området. Vi viser også til at Fylkeskommunen ikke har merknader til søknaden (jf. høringsuttalelse i brev datert 8.10.2018). DMF støtter seg til de vurderinger som er gjort i forbindelse med reguleringsplanarbeidet og mener hensynet til kulturminner er ivaretatt. DMF minner forøvrig om den generelle varslingsplikten i henhold til kulturminneloven § 8.

På bakgrunn av overnevnte har DMF kommet fram til at det ikke foreligger forhold knyttet til miljø og kulturminner som tilsier at driftskonsesjon ikke skal gis eller at det er nødvendig å stille vilkår om avbøtende tiltak.

5.8 Forholdet til omgivelsene og nærliggende områder under drift

Forvaltning og bruk av mineralressursene skal ivareta hensynet til omgivelsene og nærliggende områder under drift. Det er derfor viktig at driver gjennomfører nødvendige sikringstiltak for å hindre eventuelle skader på eiendom, mennesker og dyr. Tiltakshaver opplyser om at uttaksområdet er adgangsbegrenset med bom og skilt på begge adkomstveier. Det er satt opp permanent sikringsgjerde rundt deler av uttaket og eksisterende sikring vil suppleres med midlertidig sikring under drift. DMF påpeker imidlertid at etter mineralloven § 49 skal Tiltakshaver iverksette og vedlikeholde sikringstiltak for hele området slik at arbeidene ikke medfører fare for husdyr og mennesker. DMF viser til at det er et hoppanlegg i nærheten av uttaket og at det er en del ferdsel i nærområdet (turområdet Åsbieskoen).

Ifølge driftsplan skal området skjermes mot innsyn ved at det etableres voller i sør og øst for uttaket, og ferdigvarelager plasseres i hovedsak sør i området mellom uttaksområdet og boligbebyggelsen i sør. Videre skal området istandsettes i takt med uttaket slik at de høyeste pallene i den nordlige delen av uttaksområdet istandsettes først.

I reguleringsplanen for Klodeborg er det hensynssone for høyspent (H370_1), og denne dekker deler av uttaksområdet i sør. I driftsplanen står det skrevet at slik høyspent må hensyntas ved detaljplanlegging av uttaket. DMF legger til grunn at Tiltakshaver

forholder seg til gjeldende regelverk vedrørende dette og gjør nødvendig tiltak for å vareta sikkerheten ved drift av uttaket.

Videre er det i reguleringsplanen for Klodeborg hensynsone «Annen fare – forurenset grunn (H390_1), og ifølge reguleringsbestemmelse § 6.02 er det ikke tillatt i dette området med oppføring av bygg, graving eller tiltak i grunnen. I forbindelse med behandling av reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk ble det som nevnt utarbeidet en konsekvensutredning, og ut i fra det vi kan se er det ikke der problematisert masseuttakets nærhet til avfallsdeponiet med tanke på rystelser/vibrasjoner ved uttak av masse. Agder Renovasjon IKS har imidlertid i sin høringsuttalelse til søknad om driftskonsesjon, anført at de er bekymret for at sprenginger kan medføre vesentlige skader på deponiet/eventuelt ødelegge deponiet slik at det må flyttes, samt fare for skade på grunn av dannelse av metangass i deponiet (se punkt 4 under høringsuttalelser). I sitt tilsvarende har tiltakshaver påpekt at nærhet til deponiet krever at gjennomføring og planlegging av boring og sprengning utføres med særskilt hensyn til deponiet, og i driftsplanen er det også påpekt at nærhet til det gamle søppeldeponiet må hensyntas ved detaljregulering av uttak (spesielt sør i uttaket).

DMF legger til grunn at Tiltakshaver har en god dialog med Agder Renovasjon IKS, og at de tar særskilt hensyn til deponiet ved planlegging og gjennomføring av boring og sprengning slik som beskrevet i sitt tilsvarende samt at Tiltakshaver følger bestemmelsene i eksplosivforskriften (jf. vår kommentar til AR under punkt 4). DSB er myndighet etter dette lovverket. DMF viser også til at Tiltakshaver har en varsomhetsplikt etter mineralloven § 48 (se punkt 7 Tiltakshavers plikter).

Etter DMF sin vurdering er det ikke under dette punktet avgjørende momenter mot at konsesjon innvilges.

5.9 Tiltakets betydning for verdiskaping og næringsutvikling

Forekomsten det søkes driftskonsesjon for inngår i råstoffgrupperingen sand, grus, pukk og leire (byggeråstoffer). Råstoffet bearbeides til produkter som det moderne samfunnet er helt avhengig av og som anvendes til bruk i bygg, veier og anlegg. Forekomsten det søkes konsesjon for består hovedsakelig av bergartene amfibolitt og glimmerskifer, som skal nyttes til produksjon av pukkverksprodukter og i betong- og asfaltproduksjon.

Ifølge konsekvensutredningen for reguleringsplanen for Klodeborg pukkverk er det få uttak i Arendalsområdet, og det er derfor viktig med videre drift ved det allerede etablerte pukkverket. Det vises videre til at uttaket har en sentral beliggenhet (ca. 6 km vest for Arendal sentrum) og bidrar derfor til redusert transportbehov (man unngår derved økte klimautslipp, veibelastning og kostnader ved atskillig lengre transportavstander jf. konsekvensutredningen s. 70). I saksfremstillingen for reguleringsplanvedtaket påpekes det at Klodeborg pukkverk har en sentral lokalisering i forhold til E18 og kommunene Arendal, Grimstad og Froland, og at det er viktig å ha tilgjengelig pukkressurser i nærheten av områder hvor forbruket er størst. Ifølge kommunen vil utvidelsen av massetaket sikre Arendal kommune og omegn god tilgang til viktige pukkverksprodukter i lang tid fremover.

Med bakgrunn i dette anser vi at utnyttelse av disse sentralt beliggende ressursene, har betydning for verdiskaping og næringsutvikling i området/distriktet. Uttaket vil være et bidrag til å opprettholde sysselsetting i distriktet, og driften kan også ha positiv

effekt for opphav og eksistens til annen næringsvirksomhet og råstoffet kan være strategisk innsatsfaktor i annen virksomhet (herunder asfalt- og betongproduksjon).

5.10 Langsiktig planlegging for etterbruk eller tilbakeføring av området

Bruddet skal istandsettes fortløpende i henhold til gjeldende reguleringsbestemmelser. Avdekkingsmasser skal nyttes til istandsetting av bruddet og til støyvull. Det skal fylles tilbake rene masser inn mot pallene for å etablere skråninger. Området som omfattes av reguleringsplan for Klodeborg pukkverk (område S1) skal nyttes i forbindelse med gjenvinning av rene masser. Sidene i bruddet skal terrasseres og føres tilbake til skogsmark. Område N1 i reguleringsplan for Stoa Næringsområde - Skrubbedalsveien, skal nyttes til forretning/kontor/lager/industri mv. etter at masseuttaket er avsluttet. Terrasseringen innenfor område SP1 skal fremstå som et grøntbelte og det skal settes opp en mur nederst i område SP1.

DMF vurderer det slik at de planer som foreligger for etterbruk eller tilbakeføring er tilfredsstillende, og således ikke noe avgjørende moment mot at konsesjon gis.

5.11 Økonomisk sikkerhetsstillelse

Tiltakshaver har i samsvar med forskrift til mineralloven § 2-1 fremsatt forslag til sikkerhetsstillelse i sin søknad om driftskonsesjon. DMF fastsetter endelig krav til sikkerhetsstillelsen.

Tiltakshaver har foreslått en økonomisk sikkerhetsstillelse på totalt NOK 1 000 000 gjennom oppbygging i fond med avsetninger på NOK 1,00 per m³ uttatt masse. Forslaget er begrunnet ut ifra beregning av enkelte relevante poster.

5.11.1. Pålegg om økonomisk sikkerhetsstillelse og vurdering av sikkerhetens størrelse

DMF vurderer Tiltakshavers forslag til sikkerhetens størrelse som utilstrekkelig. Etter forskrift til mineralloven § 2-1 tredje ledd skal den økonomiske sikkerheten være tilstrekkelig til å dekke tiltakshavers sikrings- og oppryddingsplikt.

Tiltakshaver sitt forslag er kun delvis begrunnet, og det er ikke tatt høyde for indirekte kostnader, samt at enhetspris for gjerde er satt lavere i tiltakshaver sitt forslag enn det DMF beregner ut ifra.

DMF finner etter en konkret vurdering av tiltaket at Tiltakshaver skal pålegges å stille finansiell sikkerhet med NOK 2 850 000 for oppfyllelsen av nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak etter mineralloven §§ 49 og 50, jf. mineralloven § 51. Ved vurderingen av størrelsen på sikkerheten har DMF lagt vekt på uttakets kompleksitet, massetype, potensiell forurensningsfare, underjords- eller dagbruddsdrift, beliggenhet, og lokal beskaffenhet. I tillegg har DMF lagt vekt på egne erfaringstall for tilsvarende uttak, med tillegg for eksterne- og uforutsette kostnader. DMF har i sin beregning lagt til grunn at størrelsen på den økonomiske sikkerhetsstillelsen må dekke kostnadene ved å engasjere tredjepart for gjennomføring av avslutningstiltakene ved en eventuell konkurs eller tvangsavslutning. DMF har i sin beregning tatt utgangspunkt i et åpent areal på 140 dekar, estimert ut ifra flyfoto.

5.11.2. Sikkerhetsstillelsens form

Formen på sikkerhetsstillelsen skal være slik at den ved konkurs hos Tiltakshaver ikke vil inngå i konkursboet jf. forskrift til mineralloven § 2-1 tredje ledd.

Etter DMF sin vurdering vil det være hensiktsmessig at den økonomiske sikkerheten stilles ved bankgaranti og individuell fondsavsetning til bankkonto, som det i henhold til egen avtale om finansiell sikkerhetsstillelse skal etableres pant i til fordel for DMF, jf. panteloven §§ 4-4 til 4-6. Tiltakshaveren skal ikke ha rådighet over slik bankkonto som skal sperres til fordel for DMF.

Bankgaranti – oppstartsfasen

DMF vurderer at det er nødvendig at Tiltakshaver innen 2 måneder etter at dette konsesjonsvedtak er truffet, stiller en bankgaranti som en påkravsgaranti, som DMF finner tilfredsstillende, for et beløp stort NOK 712 500. Dette for å ha tilstrekkelig sikkerhet i en oppstartsfasen før fondet har nådd maksimal avsetning. Størrelsen av bankgarantien er satt ut i fra en vurdering av hva som anses å være tilstrekkelig sikkerhet i denne fasen.

DMF kan fremme krav under bankgarantien i følgende tilfeller:

- (i) Etter utløpet av Tiltakshavers frist til å utføre nødvendige sikrings- og oppryddingstiltak som aksepteres av DMF;
- (ii) Ved konkurs, opphør eller annen avvikling av Tiltakshavers virksomhet; og
- (iii) Ved tilbakekall av konsesjonen.

Ved melding til garantisten om at ett av tilfellene i punkt (i) – (iii) over foreligger skal DMF ha rett til å få utbetalt det krav som gjøres gjeldende under bankgarantien, uten hensyn til innsigelser fra Tiltakshaver. Bankgarantien skal bestå så lenge beløpet inntil nådd på bankkontoen ikke har nådd NOK 712 500. Når beløpet inntil nådd på bankkontoen har nådd NOK 712 500, eller etter skriftlig samtykke fra DMF forut for dette tidspunkt, faller plikten til bankgaranti bort.

Individuell avsetning, avsetningsperiode og avsetningens størrelse

Deretter skal Tiltakshaveren gjøre årlige avsetninger til bankkontoen inntil totalbeløpet på NOK 2 850 000 er nådd. Årlige innskudd beregnes etterskuddsvis ut fra forrige års uttak av masse. Det skal årlig innbetales NOK 0,66 pr tonn uttatt masse.

Ved fastsettelse av sats per tonn uttatt masse har DMF lagt til grunn at fondet skal bygges opp over en periode på 16 år, det vil si NOK 178 125 pr år. I søknaden er uttak anslått til ca. 270 000 tonn/år, noe som gir en årlig avsetning på NOK 0,66 pr tonn.

Innbetaling for forrige års uttak av masse må være avsatt innen 1. februar etterfølgende år.

5.11.3. Rapportering og dokumentasjon

Inntil nådd beløp på konto skal årlig dokumenteres ved å gi DMF tilgang til en oppdatert kontoutskrift. All avkastning på midlene godskrives kontoen.

Videre finner DMF behov for at Tiltakshaver underveis i driften vurderer om den eksisterende sikkerhetsstillelsen er tilstrekkelig til å dekke kostnadene til sikring- og oppryddingstiltak, og gir DMF tilbakemeldinger om dette. Dersom uttakets beregnede driftsperiode endres, eller det skjer andre vesentlige endringer i driftsplanen, skal DMF

underrettes umiddelbart. Ellers skal tiltakshaver hvert femte år foreta en vurdering av om sikkerheten er tilstrekkelig. Når vurderingen er foretatt, skal tiltakshaver utarbeide en rapport som oversendes DMF uten unødig opphold.

DMF kan også ha behov for ytterligere rapportering og dokumentering enn det som fremkommer over, og finner av den grunn nødvendig å pålegge Tiltakshaver plikter om dette i konsesjonsvilkårene.

5.11.4. Justering av sikkerheten

Etter forskrift til mineralloven § 2-2 første ledd annet punktum kan DMF fatte vedtak om endring av avsetningens størrelse, herunder om Tiltakshavers årlige innbetaling og tidspunkt for innbetaling. Slike endringer kan også til enhver tid skje ved endringer av mineralloven, andre relevante lover, forskrifter og vedtak.

6. Driftskonsesjonens varighet

Driftskonsesjonen kan revideres etter 10 år.

Driftskonsesjonen bortfaller hvis ikke drift er startet opp senest fem år etter at konsesjonen er gitt. Det samme gjelder hvis driften blir innstilt i mer enn ett år. Det kan søkes til DMF om forlengelse av disse fristene. Driftskonsesjonen faller også bort dersom:

- Utvinningsretten for statens mineraler slettes
- avtalen om rett til å utnytte forekomst av grunneiers mineraler opphører
- skjønn ikke er krevd innen ett år etter at ekspropriasjonstillatelse er gitt etter mineralloven § 37 andre ledd bokstav a

Driftskonsesjonen kan ikke overdras. Dette gjelder også ved overdragelse av utvinningsretten.

7. Tiltakshavers plikter

Tiltakshaver har rettigheter og plikter som følger av mineralloven med forskrifter.

Meldeplikt ved oppstart og stans av drift

Senest en uke før oppstart av driften skal tiltakshaver sende melding til DMF.

Tiltakshaver skal også sende melding til DMF før driften midlertidig stanses eller legges ned, i henhold til mineralloven § 44.

Driften skal utføres med varsomhet

Driften skal utføres med varsomhet slik at skadene ikke blir større enn nødvendig. Arbeidene skal heller ikke føre til unødvendig forurensning eller skade på miljøet, i henhold til mineralloven § 48.

Forsvarlig sikring og opprydding

Området skal sikres slik at arbeidene ikke medfører fare for mennesker, husdyr eller tamrein. Sikringsplikten omfatter også gruveåpninger, tipper og utlagte masser på områder som er tilknyttet konsesjonsområdet i henhold til mineralloven § 49.

Området skal være forsvarlig ryddet mens arbeidene pågår, i henhold til mineralloven § 50. Området skal være forsvarlig ryddet og varig sikret etter at arbeidene er avsluttet, i henhold til mineralloven §§ 49 og 50. DMF kan fastsette en frist for når oppryddingen skal være avsluttet.

Ansvar for bergteknisk ansvarlig

Bergteknisk ansvarlig har et særskilt ansvar for å påse

- at driften skjer på en teknisk forsvarlig måte slik at hensynet til arbeidstakere, nærliggende bebyggelse og omgivelsene ellers ivaretas
- at avbyggingen av forekomsten skjer på en bærekraftig måte
- at driften til enhver tid skjer etter en ajourført og godkjent driftsplan

Tiltakshaver skal sende årlig driftsrapport til DMF via «MinSide» på dirmin.no.

8. Rett til å klage

Partene i saken og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket i samsvar med reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Fristen for å klage er 3 uker etter at dere mottok dette brevet. Klagen skal sendes til DMF for ny vurdering. Dersom DMF ikke finner grunn til å gjøre om vedtaket, sendes klagen til Nærings- og fiskeridepartementet, som treffer endelig vedtak i saken. Klagen må beskrive og begrunne hva det klages over, og inneholde forslag til endringer.

Partene i saken har rett til å gjøre seg kjent med saksdokumentene, etter forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vennlig hilsen

Maria Lauritzen
seksjonsleder

Una Kyrkjebø
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Una Kyrkjebø

Vedlegg:

Vedlegg 2 Godkjent driftsplan

Vedlegg 1 Konesjonsområdet for Klodeborg pukverk

Vedlegg 3 AVTALE OM FINANSIELL SIKKERHETSSTILLELSE

Vedlegg 4 PANTSETTELSESERKLÆRING FOR ENKLE PENGEKRAV

Vedlegg 5 Påkravgaranti

Mottakere:

Aust-Agder Jernmalmgruber AS	Postboks 1701 Stoa	4857 ARENDAL
------------------------------	--------------------	--------------

Kopi til:

Arendal kommune	Postboks 123	4891 GRIMSTAD
Fylkesmannen i Agder	Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
Aust-Agder fylkeskommune	Postboks 788 Stoa	4809 ARENDAL
Agder Renovasjon IKS	Dalenveien 347	4849 ARENDAL
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap	Postboks 2014	3103 TØNSBERG
Norges vassdrags- og energidirektorat Region sør	Postboks 2124	3103 TØNSBERG
Statens vegvesen Region sør	Postboks 723 Stoa	4808 ARENDAL
Agder Energi Nett AS	Postboks 794 Stoa	4809 ARENDAL
Alf Thorsen	Grubeveien 47	4825 ARENDAL
Agder storbilskole AS	Skrubbedalsveien 1	4848 ARENDAL
Nils Johan Seldal	Sørsvannsveien 51	4848 ARENDAL
E. Gauslå & Sønner AS	Postboks 1597 Stoa	4848 ARENDAL